

уменьшение налогов; стимулирование развития производства, а не посреднической деятельности, разных социальных форм хозяйства; создать благоприятные условия для привлечения в страну частного иностранного капитала, прежде всего в форме прямых инвестиций в производственную сферу, отраслей, производящих товары потребления. Регулирующая роль государства должна заключаться в обеспечении равновесия в обществе. И чем больше отклонение от равновесия, тем сильнее должны быть регуляторы. Результаты экономических преобразований, осуществляемых на таких основах, будут детерминированными, необратимыми, ускоренными и, что особенно важно, достигнуты в условиях социального согласия.

Список литературы:

1. Гриценко А., Соболев В. – Рыночная инфраструктура: сущность, функции, строение. // Экономика Украины. - №4, 1998 год, стр. 35- 44.
2. Задоя А.А., Петруня Ю.Е. Основы экономики: Учеб. пособие. – К.: Вища школа. – Знання, 1998
3. Рейтинг стран по уровню защиты собственности [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.rate1.com.ua/obshchestvo/uroven-zhizni/1114>. – Загл. с экрана.
4. В Украине вырос индекс потребительского доверия [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://delo.ua/ukraine/v-ukraine-vyros-indeks-potrebitelskogo-doverija-210767>. – Загл. с экрана.
5. Коррупция в бизнесе: схемы откатов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.segodnya.ua/newsarchive/korruptsiya-v-biznese-ckhemy-otkatov.html>. – Загл. с экрана.
6. Сайт Антимонопольного комитета Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=103172&schema=main>. – Загл. с экрана.
7. Полтерович В. М. Элементы теории реформ / В. М. Полтерович. – М.: Экономика, 2007. – 447 с.
8. World Justice Project: Индекс верховенства закона в странах мира в 2012 году. [Электронный ресурс] // Центр гуманитарных технологий. – Режим доступа: [www/ URL: http://gtmarket.ru/news/2012/11/30/5190](http://www.gtmarket.ru/news/2012/11/30/5190). – Загл. с экрана.

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ЯК ПОКАЗНИК СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

*Мятечка В.М., студентка групи МН-13-4
Науковий керівник: к.е.н., доцент Черкавська Т.М.*

Безробіття є однією з найбільш великих проблем економічного розвитку країн світу, яка характерна і для України і державний уряд намагається знайти шляхи та засоби її вирішення. Ця проблема дуже актуальна у сучасному світі і потребує постійного вивчення для усунення негативних наслідків безробіття на економічну та соціальну сферу в Україні.

Питання безробіття вивчали такі відомі вчені, як: К. Маркс, А. Сміт, Т. Мальтус, В. Петті, Д. Рікардо, А. Пігу та інші, чиї праці є базовими при подальшому вивченні цього явища у сучасній економіці. У сучасній економічній літературі це явище вивчається такими вітчизняними вченими як: Л.І. Гальків, О.І. Піжук, В.Г. Федоренко та інші. Метою дослідження є виявлення проблем і наслідків безробіття в Україні та пропозиція можливих шляхів їх розв'язання.

Безробіття – це соціально-економічне явище, при якому частина робочої сили (економічно активне населення) не зайнята у сфері економіки. Тобто у реальному житті безробіття виступає як перевищення пропозиції робочої сили над попитом на неї. В Україні вперше у 1991 році з прийняттям Закону «Про зайнятість населення» законодавчо визначається безробіття. Згідно з нашим законодавством, безробітними вважаються люди працездатного віку, які втратили роботу з незалежних від них причин, не мають заробітку, а також ті громадяни, що виходять вперше на ринок праці, зареєстровані в центрах зайнятості, шукають роботу і здатні приступити до праці.

До безробітних, зареєстрованих в органі державної служби зайнятості, відносяться особи, що не мають роботи, шукають роботу і в установленому порядку отримали офіційний статус безробітного в органах державної служби зайнятості.

До основних причин виникнення безробіття належать: постійний науково-технічний прогрес, який впливає на вивільнення робочої сили; обмеженість попиту на товари і послуги, що спричиняє згортання виробництва; нерівномірність розвитку продуктивних сил в національному господарстві, що зумовлює низький рівень залучення трудових ресурсів до виробничого процесу, тощо.

Сутність безробіття полягає в тому, що це не випадкове, а закономірне явище, породжене процесом нагромадження капіталу в умовах ринкової економіки, основаної на приватній власності на засоби виробництва. Ринкова економіка за таких умов неминує породжує безробіття, одночасно останнє є неодмінною умовою її нормального функціонування.

В економічній літературі зазначаються такі види безробіття: циклічне безробіття, сезонне безробіття, фрикційне безробіття, структурне безробіття. В Україні мають місце усі вище перераховані види.

Головними причинами високого рівня безробіття в Україні на сучасному етапі є наступні: спад економіки і відповідне скорочення сукупного попиту на робочу силу; структурні зрушення (міжгалузеві, внутрішньогалузеві, регіональні); рух робочої сили (професійний, соціальний, регіональний).

Значної шкоди Україні завдала світова фінансова криза 2008 року. Найбільшого скорочення зайнятості на початку кризи зазнали такі сектори, як промисловість та будівництво [2, с. 4].

Рівень безробіття в січні 2014 року в Україні склав 1,9% до загальної кількості працездатного населення проти 1,8% у грудні 2013 року і проти 2% в січні минулого року [4].

Загальна кількість безробітних у січні склала 525,1 тис. осіб, з яких 292 тис. - жителі міст, а 233 тис. - жителі сільської місцевості. З них отримували допомогу 487,7 тис. осіб. При цьому, за даними Держстату, в січні поточного року потреба в працівниках на заміщення вакантних посад становить 57,8 тис. осіб, навантаження зареєстрованих безробітних на 10 вільних робочих місць становить 91 людина.

Середній розмір допомоги у січні 2014 року склав 1175 грн проти 1172 грн в грудні 2013 року. Водночас, порівняно з січнем 2013 року середній розмір допомоги за рік зріс на 89 грн.

Проаналізувати кількість зареєстрованих безробітних за причинами незайнятості можна з допомогою наступних даних (табл. № 1) [3].

Таблиця 1

Безробітне населення (за методологією МОП) за причинами незайнятості у 2000-2013рр.
(у середньому за період)

	Безробітне населення у віці 15-70 років, усього, тис. осіб	за причинами незайнятості, відсотків						
		вивільнені з економічних причин	звільнені за власним бажанням	деобілізовані з військової строкової служби	не працевлаштовані після закінчення загальноосвітніх та вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації	звільнені за станом здоров'я, через оформлення пенсії за віком, інвалідністю	звільнені у зв'язку з закінченням строку контракту	інші причини безробіття
2000	2 655,8	40,2	29,8	2,3	18,3	1,1	5,1	3,2
2001	2 455,0	37,1	33,8	2,3	17,5	1,2	4,8	3,3
2002	2 140,7	33,6	37,5	2,2	16,8	0,9	5,6	3,4
2003	2 008,0	33,2	38,9	1,7	15,6	1,1	5,9	3,6
2004	1 906,7	32,9	37,8	1,7	18,0	1,3	3,6	4,7
2005	1 600,8	31,3	35,1	1,5	16,3	1,7	7,7	6,4
2006	1 515,0	30,0	37,4	1,1	17,0	1,2	10,3	3,0
2007	1 417,6	28,9	38,2	1,2	17,4	0,8	10,3	3,2
2008	1 425,1	28,1	38,6	1,2	18,3	0,7	10,9	2,2
2009	1 958,8	45,5	27,0	0,8	14,1	0,7	9,0	2,9
2010	1 785,6	39,0	29,1	1,3	16,2	0,9	10,4	3,1
2011	1 732,7	34,5	32,0	1,3	18,7	0,9	9,5	3,1
2012	1 657,2	32,5	36,2	1,4	17,1	1,5	8,5	2,8
2013	1 576,5	29,8	37,7	1,0	17,5	1,2	8,5	4,3

Оскільки головною причиною безробіття є незбалансованість попиту і пропозиції робочої сили, саме тому потрібно втілювати в життя активну політику, яка складається із заходів, спрямованих на:

- збільшення попиту на робочу силу з боку як державного, так і приватного сектора економіки;
- підвищення конкурентоспроможності робочої сили та забезпечення відповідності робочої сили і робочих місць;
- вдосконалення процесу працевлаштування.

Поряд із цим пасивна політика на ринку праці спрямована на підтримку доходів населення у випадку втрати роботи і фінансується із спеціальних фондів.

Ступінь негативного впливу безробіття на стан у країні залежить від конкретних параметрів економічної ситуації. Щоб оцінити ступінь цього впливу, доцільно провести дослідження економічних і соціальних наслідків безробіття: скорочення обсягів виробництва валового національного продукту;

– зниження податкових надходжень до державного бюджету; зростання витрат на соціальну допомогу безробітним; знецінення наслідків навчання; масова дискваліфікація; посилення соціальної напруженості; зниження трудової активності [1, с. 112].

Саме тому, це проблема, яку потрібно вирішувати і яка потребує глибокого наукового аналізу та вироблення на цій основі практичних рекомендацій, які можуть використовуватися для розробки і реалізації ефективної соціально-економічної політики, направленої на забезпечення продуктивної зайнятості економічно активного населення країни, зменшення рівня безробіття до мінімального соціально-допустимого рівня.

Таким чином, можна запропонувати такі заходи, щодо зменшення рівня безробіття в Україні:

– зниження податків для підприємств, за умови створення робочих місць (для компенсування витрат на прийом нових працівників);

– надання державою пільгових кредитів для розвитку виробництва;

– створення нових робочих місць, за рахунок взяття кредитів для технічного переобладнання і розширення підприємств; – створення центрів навчання молодих людей найбільш затребуваним спеціальностям на ринку праці;

– забезпечення службами зайнятості перенавчання або підвищення кваліфікації кадрів, відповідно до потреб галузей, що розвиваються;

– проведення спеціальних ярмарків вакансій спільно з навчальними закладами, з метою працевлаштування випускників.

Отже, впроваджуючи запропоновані заходи, ми можемо досягнути зменшення рівня безробіття, збільшення кількості працевлаштованого населення і, як наслідок, загального покращення економічної і соціальної ситуації у країні.

Можна зробити висновок, що сутність безробіття полягає в тому, що це не випадкове, а закономірне явище, породжене процесом нагромадження капіталу в умовах ринкової економіки, основаної на приватній власності на засоби виробництва. Безробіття негативно впливає на економіку країни та приводять до глобальних наслідків. Ці наслідки безробіття впливають на необхідність впровадження засобів по зниженню рівня безробіття до таких показників, вплив яких на економіку країни не буде завдавати тяжких наслідків для України в цілому.

Таким чином, отримані результати дослідження дозволяють зробити висновок, що безробіття - це негативне явище, рівень якого треба постійно контролювати та приймати заходи щодо підвищення зайнятості населення.

Список літератури:

1. Гальків Л.І. / Втрати людського капіталу України: чинник безробіття // Економіка і регіони. – 2009. – №2. – с. 110-113.
2. Федоренко В.Г. / Ринок праці в Україні та економічні тенденції в умовах світової економічної кризи // Економіка та держава. – 2009. – №1. –с. 4-5.
3. Безробітне населення (за методологією МОП) за причинами зайнятості (2000-2013 рр.) / Головне управління статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua. – Загол. з екрану.

ВИЗНАЧЕННЯ КРЕАТИВНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Нечепуренко М.О., бакалавр

Науковий керівник: к.е.н., доцент Черкавська Т. М.

На протязі всієї історії людства найбільш високо цінувалися люди, які виділялися з основної маси своїм творчим підходом, якоюсь особливою рисою, яка робила їх не такими як усі. У сучасному світі характер та мислення таких людей можна охарактеризувати одним словом – креативність. Якщо розглядати креативність у розрізі підприємницької діяльності, можна стверджувати, що у умовах ринкової економіки і вільної конкуренції винайдення нового продукту, нового підходу, нового способу мислення – це все те, що необхідно кожному підприємству для того, щоб успішно існувати і розвиватися. З цього можна зробити висновок, що вивчення творчої активності відіграє значущу роль в умовах ведення бізнесу. Але постає питання, як саме проаналізувати креативність мислення працівника? Як визначити ступінь креативності? Який з працівників більш креативний? Тому питання саме визначення креативності є дуже актуальним і необхідним для дослідження.

Креативність – (лат. creatio – створення) здатність до висування та реалізації принципово нових ідей, які відрізняються від традиційних схем мислення; вміння робити що-небудь по-новому, оригінально, відмовившись від стереотипних способів мислення.

Поняття креативність фіксує сукупність тих особливостей психіки, які забезпечують продуктивні перетворення в діяльності особистості, розвиваючись, з'єднуючись з її провідними мотивами і виявляючись як здатність до продуктивних змін. Креативні ідеї розробляються у такій послідовності:

- 1) виникнення нестандартної ситуації, яка потребує креативного рішення: виникнення проблеми, діагноз проблеми, формування вимог до інформації;
- 2) вивчення проблеми: проведення дослідження, збір інформації, встановлення чітких критеріїв, які повинна задовольняти креативна ідея;
- 3) розробка і вибір креативної ідеї: відмова від стереотипного способу мислення, генерування ідей, акумулювання ідей і їх критичний аналіз, логічне обґрунтування ідеї, визначення реальності ідеї серед інших можливостей;